

Tiedonhallintalautakunnan selvityspyyntö tiedonhallintalain 5 §:ssä säädettyjen muutosvaikutusten arvioinnin ja tiedonhallintamallin ylläpidon toteuttamisesta työvoimapalveluiden uudistuksessa (VN/9259/2025)

Kaupunginhallitus 26.05.2025
2576/07.00.00.02/2025

Valmistelija

tiedonhallinta-asiantuntija Petra Peltonen, petra.peltonen@salo.fi, 02 778 2058, tietosuojavastaava Aino Andersson, aino.andersson@salo.fi, 02 778 2031, erityissuunnittelija Salla Seppälä, salla.seppala@salo.fi, 02 778 2156

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta on käynnistänyt arvioinnin siitä, miten tiedonhallintalain 5 §:ssä säädettyjä vaatimuksia on toteutettu hallinnollisessa uudistuksessa, jossa työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2025 kunnille. Selvitys pyydetään antamaan viimeistään 9.6.2025.

Tiedonhallintalain 5 §:ssä säädettyjen vaatimusten toteuttamisesta vastaa tiedonhallintalain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu tiedonhallintayksikkö. Työvoimapalvelujen järjestämistapa määrittää tiedonhallintayksikön, joka vastaa arvioinnin kohteena olevien muutosvaikutusten arvioinnin toteuttamisesta sekä tiedonhallintamallin ylläpidosta:

- kunta järjestää (kunta on tiedonhallintayksikkö)
- järjestetään vastuukuntamallilla (vastuukunta on tiedonhallintayksikkö)
- järjestetään kuntayhtymämallilla (kuntayhtymä on tiedonhallintayksikkö)

Tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentissa säädetään tiedonhallintayksikön velvollisuudesta suunniteltaessa tiedonhallintamallin sisältöön vaikuttavia olennaisia hallinnollisia uudistuksia ja tietojärjestelmien käyttöönottoa arvioida näihin kohdistuvat muutokset ja niiden vaikutukset. Tiedonhallintalautakunta pyytää antamaan selvityksen muutosvaikutusten arvioinnin toteuttamisesta työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtymisen edellyttämässä hallinnollisessa uudistuksessa ja tietojärjestelmien käyttöönotossa. Jos muutosvaikutusten arviointia ei ole toteutettu tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukaisesti, pyydetään selvittämään, millä perusteilla tiedonhallintalaissa säädetystä velvollisuudesta on poikettu.

Tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukaan muutosvaikutusten arvioinnin perusteella tiedonhallintayksikön on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tiedonhallintamallin muuttamiseksi ja muutosten toimeenpanemiseksi. Tiedonhallintalautakunta pyytää selvittämään, mitä muutoksia työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtyminen on aiheuttanut tiedonhallintamallin sisältöön ja millä aikataululla ja menettelyllä muutokset on tiedonhallintamalliin hyväksytty.

Salon kaupunki toteutti yhdessä Marttilan ja Kosken TI kuntien kanssa työllisyyden edistämisen kuntakokeilua ajalla 1.3.2021–31.12.2024. 1.1.2025 alkaen Salon ja Someron kaupungit sekä Kosken TI ja Marttilan kunnat ovat muodostaneet Salon työllisyysalueen, jonka vastuukuntana Salo toimii.

Työllisyysalueen vastuukuntana Salon kaupunki on se tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka vastaa työvoimapalveluiden osalta muutosvaikutusten arvioinnin toteuttamisesta sekä tiedonhallintamallin ylläpidosta.

Salon kaupungin selvitys

A. Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arvioinnin toteuttaminen

Työvoimapalveluiden uudistuksesta ei ole tehty muutosvaikutusten arviointia. Muutos tunnistettiin olennaiseksi hallinnolliseksi uudistukseksi, mutta Salon kaupungin tiedonhallintamallin ollessa edelleen hyväksymättä, erillistä muutosvaikutusten arviointia ei toteutettu. Työvoimapalveluiden uudistukseen valmistauduttiin palkkaamalla projektijohtaja, joka koordinoi uudistusta ja sen valmistelua Salossa. Muutosta on myös käsitelty osana tiedonhallintamallin toteuttamista.

Tiedonhallinnan näkökulmasta taustalla ollut kuntakokeilu sujuvoitti muutoksen toteuttamista Salon työllisyysalueella. Salon kaupungin tiedonhallintamallia tehtiin jo kuntakokeilun aikana, jolloin asiakirjajulkaisuuskuvaus ja tietosuojaselosteet päivitettiin myös työllisyyspalveluiden osalta. Näiden osalta toimintatavat tietojen muuttuessa on määritelty. Täysin uusista tietojärjestelmistä ja tietovarannoista laaditut tietosuojaselosteet tuodaan ennen julkaisemista rekisterinpitäjänä toimivan toimielimen hyväksyttäväksi. Lisäksi kuntakokeilun aikana tehtiin tietosuojan vaikutustenarviointi työllisyyspalveluiden palkkatukityöllistämisen ja hankkeiden asiakastietojärjestelmästä.

Lainsäädäntö on monilta osin ohjannut uudistuksen toteuttamista. Työvoimapalveluiden valtakunnallisesta tietovarannosta, palvelualustasta ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuudesta sekä asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen liittymiseksi tarvittavien rajapintojen kehittämisestä ja ylläpidosta (*työvoimapalvelujen valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut*) vastaa kehittämis- ja hallintokeskus ja työvoimaviranomaisella on käyttövelvollisuus näihin järjestelmiin.

Salon kaupunki toimii yhteisrekisterinpitäjänä työvoimapalveluiden valtakunnallisessa tietovarannossa, mutta kehittämis- ja hallintokeskuksen vastaa muun muassa rekisteröityjen informomisesta tietosuoja-asetuksen 12 artiklan edellyttämällä tavalla sekä tietosuoja-asetuksen 35 artiklan edellyttämän tietosuojan vaikutustenarvioinnin laatimisesta. Muiden tahojen ylläpitämät tietosuojaselosteet, joissa Salon kaupunki on yhteisrekisterinpitäjänä, linkitetään suoraan kaupungin verkkosivuille erikseen.

Muutoksessa ei otettu käyttöön sellaisia tietojärjestelmiä, jotka eivät olleet käyttövelvollisuuden piirissä tai kunnalla käytössä jo ennen uudistusta. Käyttövelvoitettujen järjestelmien käyttöönottoaikataulut ovat olleet riippumattomia Salon kaupungin päätöksistä. Oman haasteensa ovat aiheuttaneet käyttöönottoaikatauluihin tulleet muutokset ja paikoin vähäinen tiedottaminen käyttöönottojen etenemisestä. Osa tietojärjestelmämuutoksista on edelleen toteutumatta.

Tiedonohjaussuunnitelma saatiin päivitettyä ennen muutoksen voimaantuloa. Tiedon elinkaaren hallinnan osalta tiedossa oli, ettei ennen muutoksen voimaantuloa muodostunut paperiaineisto siirry uusille työllisyysalueille kuntakokeilun aikaista paperiaineistoa lukuun ottamatta, eikä uutta paperiaineistoa enää lähtökohtaisesti muodostu. Työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettujen tietojen poistamisesta ja arkistoinnista vastaa kehittämis- ja hallintokeskus.

Kehittämis- ja hallintokeskuksen Kansallisarkistolle toimittamasta seulontaesityksestä koskien työvoimaviranomaisten työvoimapalvelutehtävien asiakirjojen pysyvää säilytystä, ei ole tullut

seulontapäätöstä. Päätöksen tullessa tiedonohjaussuunnitelmaa ja tiedonhallintamallia päivitetään päätöksen mukaisesti.

B. Tiedonhallintamallin ylläpito

Salon kaupungin tiedonhallintamallia ei ole vielä hyväksytty. Mallia valmistellaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi alkusyksyllä 2025.

Ennen muutoksen voimaantuloa tiedonhallintamallissa on ollut työllisyyttä edistävien palvelujen tietovaranto sekä työllisyyspalveluiden tietovaranto. Muutoksen myötä tietovarantoja on päivitetty lakisääteisten työvoimapalveluiden tuottamisen tietovarannoksi ja täydentävien työvoimapalveluiden tuottamisen tietovarannoksi, joiden tietoja on päivitetty kevään 2025 aikana.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa asiaan valmistelun mukaisen selvityksen.
Päätös	
Tiedoksianto	Tiedonhallintalautakunta